

Færre bekymringsmeldinger fra tannhelsetjenesten til barnevernet

Antallet bekymringsmeldinger fra Den offentlige tannhelsetjenesten (DOT) til barnevernet er drastisk redusert i årene 2020-2022. Fylkestannlege Claes Næsheim i Innlandet fylkeskommune kaller tallene urovekkende, og peker på tre mulige årsaker.

 STONE ELISE ENG GALÅEN

– Endringene som ble gjort i «TannBarn» i 2021, årene med pandemi, og flere oppgaver for DOT kan alle være medvirkende årsaker, sier han.

Næsheim tok reduksjonen i antallet bekymringsmeldinger opp som egen sak på Den offentlige tannhelsetjenestens ledermøte (tidligere Fylkestannlegemøtet) i januar i år.

Kan ha fått det verre

Innlandet har 40 tannklinikker med til sammen rundt 300 ansatte. KOSTRA-tallene viser at det i 2019 gikk 74 bekymringsmeldinger fra DOT til interkommunalt barnevern i Innlandet. Tilsvarende tall for 2020 og 2021 er henholdsvis 42 og 41, mens tallet for 2022 er 23, nærmest en halvering fra de to foregående årene.

Tallene fra fylkene Rogaland, Vestland og Nordland viser samme tendens: Antallet bekymringsmeldinger faller under pandemien,

og ytterligere i 2022. Dette bekymrer fylkestannlege Claes Næsheim.

– Siden 2008 har DOT hatt søkelys på barn som opplever omsorgssvikt, og vår kompetanse på området er blitt stadig bedre. Når meldefrekvensen går så dramatisk ned, blir jeg urolig. Det er ikke grunnlag for å tro at det

under to år med pandemi og i tiden etterpå var færre barn som ble utsatt for omsorgssvikt, vold og seksuelt misbruk. Snarere tvert imot. Det kan være flere barn som trenger hjelp, fordi pandemien førte til mer tid hjemme. Utsatte barn kan ha fått det verre, sier Næsheim.

Statistikk fra Tannhelsetjenesten i Innlandet viser at det også er en markant nedgang i antallet henvendelser fra interkommunalt barnevern til tannhelsetjenesten. Fra 217 henvendelser i 2019, var tallet sunket til 72 henvendelser i 2022. I pandemi-årene 2020 og 2021 lå antallet henvendelser på rundt 130 per år.

Fylkestannlege Claes Næsheim sier det er urovekkende at antall bekymringsmeldinger fra DOT til barnevernet er gått betydelig ned og tok opp saken på Den offentlige tannhelsetjenestens ledermøte i januar.
Foto: Jørgen Skaug.

Endringer i «TannBarn»

I 2021 ble det foretatt en endring i den nasjonale faglige retningslinjen om tannhelsetjenester for barn og unge under 20 år («TannBarn»).

Forandringen kom etter kritikk fra barnevernledere i noen fylker, som mente at tannhelsepersonell var for raskt ute med å sende bekymringsmelding på bakgrunn av «ikke møtt til time». Flere ansatte ved klinikker i Innlandet har på spørsmål fra Næsheim bekreftet at dette har ført til en mer restriktiv holdning til å melde ifra.

– Det er viktig å få frem at tannhelsepersonell fortsatt kan bruke «Ikke møtt til time» som utgangspunkt for en bekymringsmelding til barnevernet. Bare husk at meldingen skal suppleres med flere opplysninger som beskriver hvorfor det er bekymringsfullt at barnet ikke møter. Det kan for eksempel være tidligere historikk, behandlingsbehov, eller andre omstendigheter som gjør deg bekymret for akkurat dette barnet, sier Næsheim.

Pandemi og flere oppgaver

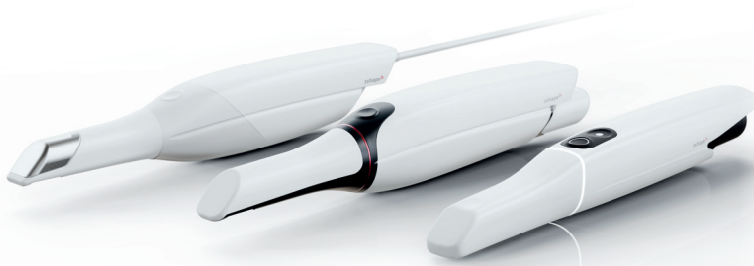
Da Covid-19 førte til at Norge stengte ned i mars 2020, kom tannhelsetjenesten på etterskudd. Ved utgangen av 2020 hadde Innlandet 23 000 pasienter på etterslepslista, en økning på mer enn ti prosent.

– Plutselig besto hverdagen av nye smitteverntiltak og generelt vanskelige arbeidsforhold. Rutinene rundt sårbare barn og bekymringsmeldinger til barnevernet kan ha kommet i bakgrunnen i denne perioden. I så fall må vi igjen sette det høyt opp på dagsorden, sier Næsheim.

Han trekker også frem flere oppgaver i tjenesten som en mulig årsak.

– Fra desember i fjor og frem til nå har DOT fått ansvaret for to nye aldersgrupper unge voksne. I tillegg kommer flyktingene fra Ukraina som har en tannstatus tilsvarende den vi hadde i Norge for 50 år siden. Ukrainske barn og unge har et helt annet kariesbilde enn det vi er vant til. Alt dette er krevende oppgaver som skal løses. Vi

3shape

Finansier din nye skanner med en ledd-avtale på protetikk eller aligners

Les mer om 3Shape på www.artinorway.no/3shape

Artinorway Gruppen er autorisert 3Shape forhandler i Norge

I avtalen inngår:

- Åpen skanner, du kan sende til hvem du vil
- Ingen skjulte kostnader
- Gratis support fra Artinorway Gruppen
- Kan velge mellom norsk og utenlandsproduksjon

ARTINORWAY GRUPPEN

Formidling og norsk produksjon av tannteknikk

Kontakt oss i dag på epost: ola@artinorway.no eller telefon Ola: 94 13 58 92

/artinorway

#artinorwaygruppen

må likevel se på hvordan vi igjen kan fange opp de sårbare barna i et antall likt det som var før pandemien. Som tannhelsepersonell har vi en unik mulighet til å avdekke omsorgssvikt blant barn. Opplæring og bevisstgjøring er veien å gå, sier Næsheim.

– Vi har en unik mulighet

Lurer du på hva en bekymringsmelding til barnevernstjenesten bør inneholde?

Ifølge førsteamanuensis Anne Rønneberg, klinikkjef for Klinikk for allmennodontologi - barn ved Universitetet i Oslo, bør en bekymringsmelding inneholde mer enn «ikke møtt til time» som årsak. Den skal i tillegg gi en faglig, faktisk og juridisk begrunnelse for hvorfor du er bekymret.

– Tannpleiere og tannleger i førstelinjetjenesten er blant gruppene helsepersonell som ser barn og unge i alderen 3-18 år hyppigst. Barna blir regelmessig innkalt, i tråd med de nasjonale retningslinjene («TannBarn»). Vi har derfor en unik mulighet og et ansvar for å følge opp de barna som trenger det, sier Rønneberg.

Faglig, faktisk og juridisk

Hun gir dette eksempelet på hvordan en bekymringsmelding kan formuleres:

«Jeg vil med dette melde bekymring til Barnevernstjenesten i xxx kommune angående NN, fødselsdato xx.xx.xxxx.»

Klinikkjef og førsteamanuensis Anne Rønneberg ved UiO understreker at tannhelsetjenesten skal ha et gjensidig forpliktende samarbeid med barneverntjenesten og at det er fylkeskommunenes ansvar å ivareta dette samarbeidet. Foto: privat.

Den faglige bakgrunnen for bekymringen er at NN har mye aktiv, alvorlig karies (eventuelt andre tilstander, eksempelvis alvorlig traume eller emaljeutviklingsforstyrrelser) som trenger behandling. Ubehandlet kan tilstanden føre til smerter og helseproblemer.

De faktiske forhold er at foresatte ved flere anledninger er blitt informert om viktigheten av regelmessig tannpuss og gode kostholdsvaner, uten at det er blitt registrert forbedring i tannhygiene eller kariesaktivitet (eventuelt i andre tilstander). I tillegg har de uteblitt fra de tre siste avtalte timene hos oss på datoene xx, xx og xx xxxx.

Den juridiske bakgrunnen for bekymringsmeldingen er tannlegers plikt til å melde bekymring etter helsepersonelloven §33.»

Et forpliktende samarbeid

«TannBarn» slår fast at «tannhelsetjenesten skal ha et system som sikrer ivaretagelse av opplysningsplikten» og at «tannhelsetjenesten bør samarbeide med barnevernstjenesten og Statens barnehus».

– Tannhelsetjenesten skal ha et gjensidig, forpliktende samarbeid med barneverntjenesten. Det er lovpålagt gjennom barnevernloven, helsepersonelloven, i tillegg til i avvergingsplikten og barnekonvensjonen. Dette samarbeidet må prioriteres, og det er fylkeskommunenes ansvar å ivareta dette samarbeidet, sier Rønneberg.

Klokka 0000 på utgivelsesdato

www.tannlegetidende.no